

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ مدت امتحان: دقیقه ۹۰ نام دبیر: خانم محمد اسلامی	 باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیردولتی هدی (دوره دوم) آزمون نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ تعداد صفحه: ۴ تعداد سوال:	سوالات امتحان درس: فارسی ۱ پایه: دهم رشته: کلیه رشته ها
پاسخنامه		
ردیف	شرح سوالات	بارم
قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	کدام واژه به درستی معنی شده است؟ الف (غارب: میان دو کتف) ★ ب (کله: بالای کمر) ☐ ج (آخره: برآمدگی پشت پا) ☐ د (گرده: گودی چشم) ☐	۰/۵
۲	با توجه به معنای کلمات املائی کدام واژه غلط است؟ الف) مولع: آزمند ☐ ب) لئیمی: پستی ☐ ج) فرقت: دوری ☐ د) مهنت: اندوه ★	۰/۵
۳	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) سهمگنی، نادره، جوشنده ای بی همتا، شگفت آور ب) بعداز تو روا باشد <u>نقض</u> همه پیمان ها شکستن عهد و پیمان	۰/۵
۴	در گروه اسمی (همان روزگار گذشته) نام وابسته را کامل بنویسید. صفت اشاره صفت مفعولی	۰/۵
۵	در عبارت های زیر کدام شکل املائی داخل کمانک درست است؟ زیر آن خط بکشید. الف- همه کس را به سزا حق شناس باش خاصه (<u>قربا</u> بت، غرابت) خویش را ب- معلم از (مخممه، <u>مخمصه</u>) رسته بود.	۰/۵
۶	کاربرد معنایی فعل زیر را با معادل امروزی آن مقایسه کنید. چندان که ما در حمام <u>شدیم</u> دلاک و قیّم درآمدند . در متن معنای (رفتن) و امروزی مترادف (گشتن) فعل سنّادی است	۰/۵
۷	کاربرد معنایی پسوند (-ک) در واژه (پیامک) چیست؟ معنای صغیر دارد، پیام کوتاه	۰/۵
۸	در گروه واژگان زیر چهار خطای املائی وجود دارد، بیابید و صحیح آنها را بنویسید. تیمارغم و اندوه- آب <u>عجل</u> - دفع مکاید- ثبات مردان- <u>بغر</u> و کینه- <u>قبطه</u> زندگی- زهره درشدن- <u>تالع</u> مسعود- حوض ماهی اجل بغض غبطه طالع	۱
۹	هیچ کس نبود به کمکش بیاید؛ هیچ کس. روی برگ ها آفتاب بی مهر غروب مثل صدها قناری نشسته بود که دسته دسته به آسمان پرواز می کردند. الف) کدام واژه در متن دو تلفظی است؟ آسمان ب) ضمیر پیوسته (ش) در «کمکش» چه نقشی دارد؟ مضاف الیه ج) کدام واژه در متن حذف شده؟ نوع حذف را بنویسید. هیچ کس نبود- حذف به قرینه لفظی	۱
۱۰	بهمن چشم های خواب آلود و حیرت زده خود را باز کرده و محو تماشا شده بود، همه چیز پیش چشم هایش عوض شده بود. الف) انواع (واو) را در عبارت مشخص کنید. خواب آلود و : عطف و محو : پیوند ب) یک ترکیب وصفی بیابید و بنویسید. چشم های خواب آلود - چشم های حیرت زده (امورد کافی است) ج) نقش دستوری واژگان مشخص شده در متن را بنویسید. چشم ها : مفعول همه چیز: نهاد عوض : مسند	۱/۵

	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۰/۵	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید. الف) اسرار التوحید : محمد منور ب) الهی نامه : عطار نیشابور	۱
۰/۵	« ارزیابی شتاب زده » اثر کیست ؟ الف) ناصر خسرو ب) موسوی گرما رودی ج) جلال آل احمد د) جمال میرصادقی	۲
۰/۷۵	« چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ؟ ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد » الف) (دست) مجاز از چیست؟ قدرت، توانایی ب) کدام واژه ایهام دارد؟ بنده : ۱- من ۲- بنده خدا ج) «دلم را نگاه دار» کنایه از چیست؟ مرا مرنجان	۳
۰/۷۵	در هر یک از ابیات زیر، آرایه صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید و زیر آن خط بکشید . الف) ای کعبه به داغ ماتمت نیلی پوش وز تشنگی ات، فرات در جوش و خروش (حسن تعلیل -جناس) ب) نگاهی گرم یعنی دلنوازیم زبانی نرم یعنی چاره سازیم (تشبیه- حسن آمیزی) ج) نرگس مست تو راه دل هشیاران زد خفته را بین که چسان بر صف بیداران زد (استعاره -ایهام)	۴
۰/۷۵	با توجه به عبارات زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید . « مثل قرآن مثل آب است روان، در قصه یوسف (ع) هم وفا بود هم جفا؛ هم راحت هم آفت؛ در او چندین اندوه و طرب بود و در نهاد خود شگفت و عجب بود. » الف) تشبیه را در متن توضیح دهید. قرآن به آب روان تشبیه شده است. ب) دو واژه سجع مشخص کنید. راحت / آفت طرب / عجب ج) کدام کلمات جناس دارند؟ وفا / جفا	۵
۰/۷۵	«درفکر آن گودالم/ که خون تو را مکیده است/ هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم/ در حسیض هم می توان عزیز بود/ از گودال بپرس» الف) قالب شعر چیست؟ شعر سپید ب) کدام واژه ها تضاد دارند؟ رفیع - حسیض ج) « از گودال بپرس » چه آرایه ای دارد؟ تشخیص	۶
۱	ابیات زیر را کامل کنید. الف) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانم گفت متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را؟ ب) وقتی دل سودایی می رفت به بستان ها بی خویشتم کردی بوی گل و ریحان ها	۷
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۰/۷۵	ابیات و عبارات زیر را به نثر روان معنی کنید . الف) خلف صدق نیاکان هنرور خود بود . جانشین راستین اجداد هنرمندش بود.	۱
۰/۷۵	ب) هر که داد از خویشتن بدهد ، از داور مستغنی باشد. هرکس به عدل رفتار کند نیازمند داوری و قضاوت نمی شود.	
۰/۷۵	ج) تا چون بر رقعہ من اطلاع یابد ، قیاس کند که مرا اهلیت چیست . تا وقتی که نامه مرا بخواند می سنجد و پی می برد که چه اندازه شایستگی دارم.	

۰/۷۵ ۱ ۱	د (گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان اگر آرزو داری که معشوقه عهد و پیمان خود وفادار بماند تو نیز به پیمان خودت پایبند باش. هـ) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع ای پادشاهی که مردم را به دست کارگزاران درنده خو سپردی این درنده خویی کارگزاران شما نیز از بین می رود. و) عزمت ضامن دوام جهان شد/ که جهان با دروغ می پاشد/ و خون تو امضای راستی است اراده تو مایه جاودانگی دنیاست؛ زیرا جهان با دروغ نابود می شود و شهادت تو تأییدی بر ارزش راستی و صداقت است	
۰/۵	۲ در عبارت « اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن» بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید دارد؟ خویشتن داری، صبر بر تلخی ها و پنهان کردن شادی ها و مغرور و غافل نشدن	
۰/۵	۳ مفهوم عبارت « گندم نمای جو فروش مباش» چیست؟ یعنی دورو و ریاکار نباش ، ظاهر و باطنت یکی باشد.	
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	با توجه به عبارت زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید . « برادران آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند . تدبیر برادران ، بر خلاف تقدیر رحمان آمد . ملک تعالی ، او را <u>دولت بر دولت زیادت کرد</u> و مملکت و نبوت ، زیادت بر زیادت کرد تا عالمیان بدانند که <u>هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید.</u>» الف) در خط اول از ، آهنگ کردن یعنی قصد انجام کاری را کردن. ب) مقصود از جمله « عالم از آثار وجود او پاک کنند » چیست ؟ او را بکشند. نابود کردن. ج) منظور از قسمت مشخص شده در متن چیست ؟ سعادت و خوشبختی او را هر روز بیشتر کرد. د) چرا تدبیر برادران به انجام نرسید؟ زیرا تقدیر الهی به نوع دیگری رقم خورده بود. هـ) کدام قسمت از متن به آیه « وَ مَكْرُواْ وَ مَكَرَ اللّٰهُ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ » اشاره دارد ؟ زیر آن خط بکشید .	۴
	حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) فرمودند: « هر کس عبادات و کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، خداوند بهترین مصلحت ها و برکات خود را برای او تقدیر می نماید. » (بحار: ج ۶۷، ص ۲۴۹، ح ۲۵)	